

MUNKA

Megjelenik pénteken este
Előfizetési ára negyedévre
2 pengő.

Postacsekk: 28.744 szám.

Apróhirdetések: szavankint 8
fillér, a legkisebb hirdetés
1 Pengő.

XIX. évfolyam, 15. szám.

ára 16 fillér

Salgótarján, 1941 április 12

Tovább
az egyenes úton.

A magyar államigazgatás, a magyar élet hajója súlyos veszteséget szenvedett, vértanuhalált halt a parancsnoka. A hajó árbócára kitűzték a gyászlobogókat, az osztatlan nemzet siratja nagy fiát, a hajó azonban töretlenül egyenes úton, semmit sem változott belső és külső politikai irányítás és vezetés alatt tovább folytatja kipróbáltan célhoz vezető, becsületesen egyenes és magyar útját. És mert a nemzeti élet folytonosságában még a legsúlyosabb és legleverőbb fájdalom gyász sem engedhet megállást vagy zökkenőket, az Államfő a gyászlobogók kitűzésével egy időben megbízást adott Bárdossy László külügyminiszternek a kormány megalakítására. Az új kormányelnök pedig ugyiszólván percek alatt elkészült feladatával úgy, hogy nemcsak az eddigi minisztereket hagyta meg régi posztjukon, hanem arról is gondoskodott, hogy a vezető helyeken állók közül egyetlen egy se távozzék, mindenki folytassa tovább munkáját a régi szellemben, a régi külső és belső politika irányának teljes épségben tartásával.

A hajó tehát tovább halad, csak az elhunyt parancsnok nincs többé, szelleme azonban él azokban a munkatársaiban, akik most felelősséggel állanak a kormánykeréknél.

De nem is változhatott a szellem, nem változhatott sem az a belső politika, amely itt nyugalmat, rendet teremtett, sem pedig a külső politika, amely nemcsak baráti kapcsolatokkal, hanem e kapcsolatok révén ősi területek visszaszerzésével, millió magyar testvérünk felszabadulásával gazdagította és nagyobbította az országot. Nem változhatott meg az a tény, hogy

Husvét.

„Vágyvagytam ezt a husvétot veletek enni.” modotta Jézus az utolsó vacsorán, az evangélista feljegyzése szerint. Tehát a zsidók hivatalos husvétján születik meg az új Husvét. Látszólag a két ünnep mind liturgiáját, mind szimbólikus értelmét tekintve, két egészen különböző dolog, de ha jobban belemélyedünk, csodálatos hasonlóságokat találunk közöttük.

Az ószövetség pászkája az Egyiptomból való kivonulás emlékünnepe. A Pusztító Angyal átvonulásának napja: Fázé, amikor az elsőszülöttek mind meghaltak azon a szörnyű éjen és csupán ama házakat kímélte meg az Ur melynek ajtófélfái a Bárány vérével voltak megkenve. Így szabadulunk meg mi is a kárhozat angyalának pusztításától, kik meg vagyunk jelölve az Isten Bárányának Szepőtelen vérével. És mi is kivonulunk rabunkból: a bűnből, a sötétségből, a halálból. A keresztény élete is Fázé: átvonulás a sötétségből a világosságba, a bűnből a malasztba, a halálból az életbe...

Ha Krisztus valamely cselekedetére gondolunk, mindig gondolunk kell saját szavaira, hogy Ő nem felbontani jött a törvényt, hanem beteljesíteni. Az Óltári-

szezséget sem kell valami csodálatos rögtönzésnek gondolnunk. Ez a csoda a valóságban mélyen a Törvényben gyökeredzett. A zsidó husvét előképe a keresztény husvét, a husvét bárány századokon át jelentette már az Isten Bárányát. Mint ahogy az Óltáriszezség officiuma mondja: „Az égi kenyér véget vet a jelképeknek.”

Pascha, husvét, átmenetet jelent, mert ez volt az ünnepe a zsidók Egyiptomból való kivonulásának és belépésének az Ígéret földjére. Így a keresztény husvét is átvisz bennünket a bűnből a kegyelembé, a sötétségből a világosságba, a testből a lélekhez, a halálból az életre...

... A husvét bárány vére meghintette a küszöböt és a két ajtófélfát, hogy az öldöklő megismerje azokat a házakat, amelyeket meg kell kímélnie... Így borít be minket is Jézus Krisztus vére, áldozás után a mi szívünk ajtaja is attól a vértől piroslik, mely elűzi a rossznak szellemét. Nem jelkép ez többé, hanem egy láthatatlan valóság, amelyet jól ismer minden hívő lélek. Ugyanaz a kísértés, ugyanaz az ordító oroszlán, mely ellen még tehetetlenek voltunk előző este, mely-

nek már szinte minden ellenállás nélküli martalékká lettünk, talán még most is körüljár a szív körül, amelyet a Krisztus teste és vére óv meg; lehet, hogy körüljár, de mi már fel vagyunk vértézve támadásai ellen. Van az áldozásban valami tényleges erő, erről mindenki saját magában meggyőződhetik, olyan hatalom, amelyen sohasem szűnhetünk meg eléggé csodálkozni. Ez az a fény a sötétségben, amelyet az utas ember nyújt, hogy távolartsa a fenevadakat.

... Akik résztvesznek a kenyérszezsében, nagyon jól tudják, mire képesek, ha élnek Vele és mennyi minden van, amire nincs erejük nélküle. Jól ismerik az erőszakos és ellenállhatatlan kísértéseket, melyekkel szemben az Óstyan kívül minden hiábavaló. (François Mauriac: „Nagycsüörtök.”)

Isten Báránya! Ki föláldoztad magad értünk, Ki ételünk és életünk akartál lenni s lettél is, köszönjük szerelmedet! Hálálkodunk s örvendezünk győzelmedben: Hogy győztél feltámadással a sötétségen, a halálon, a bűnön! Alleluja, alleluja, alleluja!

Az öröm allelujázson ma szívünkben! Uram, add, hogy már a Te világosságodnak, a Te malasztodnak, a Te életednek éljünk s legyen már végre a Te békéd velünk! (—any.)

Magyarország a tengelyhatalmakkal kíván együtt haladni a boldogabb jövő felé, hogy tovább kívánja fűzni azokat a kapcsolatokat, amelyek értékeseknek bizonyultak.

Legkevésbé változhatott meg az a szentistváni államvezetési szemlélet és szellem, amelynek egyik leghivatottabb és legeredményesebb hirdetője néhai Teleki Pál volt, nem pedig az a szociálpolitika, amely a tömegek felemelésével és gondozásával növeli az ország erejét. Ugyanúgy nem változhatik a honvédelmi politika, mely hadsereget teremtett, sulyt és tekintélyt szerzett az országnak.

Ugyanazok a férfiak állanak az élen, aki a közelmúlt sikereinek tevékeny részesei, sőt munkatársaik személyében sem történt változás. Élő bizonyosság ez a meg-

nyugtató tény amellet, hogy Magyarországon politikai változásokról nem lehet szó, hogy az a folyamatosság az államigazgatásban, amelyre a mai súlyos helyzetben szükség van, hiánytalan, hogy kipróbált és bevált férfiak vezetnek tovább. És így érezzük mindannyian, akiket Teleki Pál gróf tragédiája lesújtott és megrendített, hogy most az ő jól ismert politikai végrendelete kerül végrehajtásra. Az ő nemzetiségi és szociálpolitikája, mindenekelőtt pedig a tengelyhatalmakkal párhuzamosan aktív külpolitikája változatlan.

És ez így van jól. Ma bűn volna minden kísérletezés, amint-hogy bűn ma minden egységbon-tás, erőfecsérlés, meglévő értékek sutbadobása. A nemzet óriási többsége a gyász friss fájdalmában is

megnyugtató momentumot lát a kormányzati szellem és irány egyenességében, abban, hogy nem térrünk le a jónak és célhoz vezetőnek bizonyult utról. Ugyanennek a nagy többségnek bizalmat feltételül bírja az a kormány, amelynek összetétele alapján véve a régi maradt. Bizalommal tekint a nemzet azokra a férfiakra, akik az államigazgatásnak ma valóban számos és idegőrlő munkájára vállalkoztak és hiszi, hogy vállalkozásukat siker fogja kísérni. Amikor pedig bizik és hisz, saját jobb jövőjében bizik, saját jósorsában hisz.

A kormányzat pedig, amely maga felé látja sugározni a bizalom és hit mécsesének meleg fényét, ebből bizonyára csak erőt merít a reá háruló nagy feladatok megoldásához.

A Zöldkeresztes tanfolyamok.

I.

A Magyar Nemzeti Népelelmezési Bizottság f. évi március hó 26-án tartott ülésén úgy határozott, hogy a Zöldkeresztes élelmezési tanfolyamok vezetői a mezei munka ideje alatt iparvidéken és városokban volnának foglalkoztathatók. Evégből Salgótarjánban is Zöldkeresztes népelelmezési tanfolyam szervezését tartják szükségesnek.

Tekintettel arra, hogy főzőtanfolyamok városunkban és bányatelepeinken ismételtén megvalósultak, az újabbak és mások szükségét nem kíséri általános megértés, indokoltnak látszik a mellékelt szemelvények közlése. Ezekből tisztán látható a főzés és élelmezés elvi különbsége, a Zöldkeresztes tanfolyamok szociális és paedagógiai jelentősége, a legfőbb egészségügyi szempontok olyan kidomborítása, amelyre az eddigi tanfolyamok előadói a szükséges képzettséggel nem rendelkeztek. Hiszük, hogy ilyen tanfolyamokra minden férjhez menendő leánynak nagy szüksége van és általános eredmény csak sok és népes tanfolyam megtartása után várható. Kevés tehát egy-egy tanfolyam, 30 hallgatóval. Többel viszont egyszerre nem lehet eredményesen foglalkozni. A Zöldkeresztes kiskert akció volna az a szilárd alap, amely a tanfolyam eredményeit állandósítaná. (Családonként 100 □-l szakszerűen beosztott konyhakert.) Dr. Zemplényi Imre.

SZEMELVÉNYEK

Dr. Kovács György közegészségügyi főfelügyelő, megyénk volt tisztii főorvosának nagyérdemű művéből:

ZÖLDKERESZTES
Népelelmezési Tanfolyamok

VEZÉRFONALA

A belügyminisztérium tanfolyamai.

A belügyminisztérium 1935. év őszén indította meg két vármegye területén az u. n. Zöldkeresztes népelelmezési tanfolyamokat. 1936. évben hét vármegye területén, 1937-ben 11 vármegyében folyt a tanfolyamok, 1938. év őszétől kezdve pedig valamennyi vármegyében megindultak. 1939—40. év telén már 4188 növendék vett részt a tanfolyamokon, akik közül leány 3330, asszony 858, 20 éven aluli 2750, 20 éven felüli 972 és 30 éven felüli 466 volt. A növendékek közül 2437 földműves, 841 iparos családból származott, nincstelen 225 és egyéb 685 volt. A gazdasági szaktanítónők, élelmezéstechnikusok és diéta-nénék által vezetett tanfolyamok célja az volt, hogy a növendékek, főleg fiatal asszonyok és leányok megtanulják saját vidékük terméneinek változatos elkészítését, a helyesebb beosztást, a változatos élelmezés előnyeit, megkedveljék a zöldfőzeléket és elajándítsanak néhány olyan diéta-és élelmezési is, amelyek a betegek, gyermekek és kiadékok számára nélkülözhetetlenek.

Egy-egy négyhetes tanfolyamon 30 növendék vett részt két csoportban, hetenként minden csoport egy elméleti és két gyakorlati napra nyert beosztást. Az elméleti órákon a legegyszerűbb élelmezési és élelmezéstechnikai ismeretek tartása mellett az elkövetkezendő oktatás anyagának megbeszélése és menetének összeállítása szerepelt. A helyes táplálkozás alapeleiről és a betegek megfelelő élelmezéséről a hatóságok orvosok hetenként 1—2 órán át adtak elő. A gyakorlati napokon a növendékek az ételket elkészítették, közösen tállták és fogyasztották el. Az étkezés ideje alatt az étel minőségének, gyakorlati felhasználásának, megítélésének és anyagi beszerzésének tárgyalása került sorra. A tanfolyamot záróvizsga fejezte be, amelyen a meghívott közönség a növendékek készültétéről és technikai ügyességéről meggyőződhetett. A tanfolyamvezetők közül többben a növendéket — igen helyesen — otthonaikban is felkeresték s így jobban megismerhették a családok élelmezési és ételkészítési szokásait s egyúttal figyelemmel kísérhették a tanfolyamokon tanultaknak háztartásokban való használhatóságát. A tanfolyamot vezető előadók egy-egy tanfolyamért 80 pengő tiszteletdíjban részesült, a részére szükséges lakást, fűtést és a világítást a községtől természetben kapta s ebből a tanfolyamokon biztosított. A főzőtanfolyamokon szükséges anyagokat a növendékek természetben hozták vagy személyenként a

esetenként 30 (több helyen 40) fillért fizettek. A szegények költségeit a belügyminisztérium, a törvényhatósági közjóléti (népi és családvédelmi) alap és helyi társadalom fedezték. Egy-egy növendéknek oktatása kb. 3 pengőbe került.

A főzőtanfolyamok egyes helyeken nehezen indultak, de mindenütt szép eredményt értek el. Néhány napi vonakodás után egyre emelkedett a jelentkezők száma és lelkesedés eredményeképpen a tanfolyamok utolsó hetében csaknem az egész falu azt készítette, amit előző nap a tanfolyamon készítettek. Ilyen tanfolyamokon szerzett kedvező tapasztalatok készítették a belügyi kormányzatot a 202 172/1939. XIII B. M. sz. rendelet kiadására, amely alapján Zöldkeresztes népelelmezési tanfolyamok címen ezután minden törvényhatóság (vármegye és város) területén egységes irányítás mellett és tananyag szerint fognak tartatni.

A bizottságban az a vélemény alakult ki, hogy a különböző minisztériumok azonos célú, de különböző megoldású főzőtanfolyamait az egész országra nézve egyöntetűbb alapokra kell fektetni.

Egyedül a főzési (helyesebben konyhai) ismeretek gyakorlati terjesztése még nem szolgálna teljesen a kitűzött célt: a népelelmezés színvonalának emelését. Ezek mellett éppen olyan fontos, ha nem fontosabb, az elemi élelmezési ismeretek elméleti elsajátítása is, amelyeknek közvetítésére az előadók különleges szakképzettségre képesek. Az

A város légoltalmi parancsnokának fontos közleménye.

A boni légvédelmi készség elrendelésével kapcsolatos intézkedéseim végrehajtása során megállapítást nyert, hogy a hatósági légoltalmi szervezetekbe beosztott egyének közül többen nem jelentek meg készségi helyeiken és távolmaradásukat elfogadható módon nem igazolták. Arról is tudomást szereztem, hogy az egyes házak és házcsoporthoz tartozó légoltalmi őrségeinek tagjai lekicsinyítőleg nyilatkoztak a házcsoporthoz tartozó parancsnokok tevékenységével kapcsolatban és azoknak nem akartak engedelmesskedni.

Külön megemlítem még azt az esetet, amikor a munkaadó az alkalmazottját nem engedte el légoltalmi szolgálatba és elbocsátással fenyegette meg.

A lakosság soraiban voltak olyanok is, akik az elsőtétítési rendszabályokat nem vették komolyan.

Tájékoztatásul és mihez tartás végett közlöm, hogy a fent részletezett esetek miatt a megfelelő eljárást megindítottam a vétkesek szigorú megtorlásában foglalkozó részeseim.

Szigoru mihez tartás és tájékoztatás közlöm még a következőket.

Légirádó esetén főleg a kíváncsiság az, amely sok embernek a veszélyt okozhatja. A folyó hó 7-én megtörtént, illetve elrendelt éles riadó alkalmával sokan az utcán maradtak, mások a kapu előtt és nem a kapu mélyében tartózkodtak, aminek káros következményei közvetlen veszély esetén igen súlyosak lehetnek. Figyelmeztetem a lakosságot, hogy légirádó esetén ne maradjon az utcán, főleg, hogy ne kíváncsiskodjon.

Az elsőtétítést nemcsak az utca felőli ablakokon kell végrehajtani, hanem az udvarok felé is. Ajtónyitogatás minél kisebb számban történjen és ha szükség van rá, a bentiek fények kioltandók, vagy ajtón belül megfelelő függöny alkalmazandó.

Légirádó esetén, amikor tüzek keletkeznek, rombolások történnek, sebesülések, sérülések fordulnak elő, a közönségnek tudnia kell a következőket:

A város légoltalmi központja a Tatra utcán lévő úgynevezett Köhn pincében van. Telefon-állomásának hívó száma: 204, 219. Azonkívül hívható a

bányatelefonon és a rendőrség külön telefonján.

A város két alkörzetparancsnokságra van beosztva. Az északi körzet Füleki utca 11. szám alatt van. Telefon hívószáma: 37. A másik körzet a vágóhídi rendőrszobában van. Telefon hívószáma: 127.

Ezen két alkörzetparancsnokság területén két mentőállomás van. Az egyik az északi részen Füleki utca 14. szám alatt. Telefon hívószáma 175. A másik a róm. kat. Körben.

Amennyiben bombatámadás érne a város területét, az okozott külső tüzekről és rombolásokról a fentírt két alkörzetparancsnokságot, vagy a légo központot kell telefonon, vagy más alkalmas módon értesíteni.

Tudomásvétel végett azt is közlöm, hogy a város területén ezideig a következő nyilvános ovóhelyek létesítettek.

Fő utca 56 Zsebe féle pince, Fő utca 92 Friedmann Testvérek Füleki utca 19 Szabó fele pincék és a Deutsch pince a Hirschgyárral szemben.

Ezenkívül a közterületen ovóárkok találhatók.

Egyébként minden fontos tudnivaló olvasható a kifüggesztett falragaszokon.

Salgótarján, 1941 április 9-én.

Dr. Jánossy
m. kir. rendőrtanácsos,
légo parancsnok.

Közellátási problémáink.

Dr. Figus Illinyi Béla főjegyző, közéleti-mezési előadó közleménye.

III.

A cukor és a liszt kérdésének ismertetése után két nagyon fontos cikkre vonatkozó tudnivalók közlésére térek át, amelyek kölcsönösen egy hatóságoknak, mint a közönségnek sok-sok gondot adnak, dacára annak, hogy bizonyos megoldások önként kínálkoznak, csak nem élünk velük.

Az egyik a zsirellátás biztosítása. A nagyfokú zsirellátás még a múlt év szeptember havában arra indította a várost, hogy bevezesse a zsirjegyeket egyben bizalmi szerződés útján gondoskodjék a jövőbeni szükséglet egy részéről. Ez a gondoskodás eredményezte azt, hogy az eddigi nehézségeket úgy, ahogy leküzdöttük és reméljük, hogy a mind sulyosbodó idők is átvészeliük ha — és ez igen fontos — megtaláljuk egymás kezét és együttesen hatóság és közönség és iparosság dolgozunk is az eredményért.

A város közönségének szükséglete az önellátásra berendezkedett ipari nagyvállalatok kivételével, havi 100 q zsir. Ennek fedezetéül szolgál a város által bizalmi kiadott 734 drb. sertés zsirja, ami a fokozatos szállítás figyelembevételével a szükséglet felét fedezi. A hiányt a mézárások és a közönség tevékenysége kell, hogy biztosítsa természetesen anyagi lehetőségei teljes kimerítésével a város is megtesz mindent, hogy ez a szük-

séglet is rendelkezésre álljon. A város ezen törekvése további 400 drb. sertés hizlalására irányul. A viszonyok és a folyamatba teendő közmunkák miatt azonban nem biztos, hogy a város ezt a tervet rövidesen megvalósíthatja, ezért, de meg azért is, mert a közellátás terén nemcsak a hatóságoknak vannak kötelezettségei, hanem minden polgárnak, a közönségnek is tevékenykednie kell, hogy a szükséglet biztosítva legyen.

Ezen tevékenységre hívja fel a közönséget a 9903/194 ke. I/4 közellátási miniszteri leirat, amely mindazok számára, akik hizlalt takarmánnyal nem rendelkeznek és a közellátás érdekében hajlandóak bizalmi, sertésenként fél q árpát és 3 q tengerit helyezni kitalálásba.

Nagyon kíváncsi volna, ha ezen lehetőséggel a közönség élne is és minél nagyobb számban részt kérne ebből a munkából. A takarmány igényléseknél a város készséggel lesz a közönség segítségére.

Az érvényben lévő rendeletek értelmében egy-egy háztartásban tartható zsirkészlet személyenként 1 1/2 kg (mezőgazdasági őstermelőknél 5 1/2 kg). Az ennél nagyobb készletet a Hangyának kell szolgáltatni.

Szomorúan állapítjuk meg, hogy azok az erőfeszítések, amelyeket tettünk

és teszünk azért, hogy a közönség fegyelmezett magatartással, testvéri együttérzéssel könnyebben viselje a nehéz és megértést, áldozatos lelket igénylő idők, eddig hiábavaló volt.

Olyan nagy a tolatkodás, olyan követelőző, vádaskodó, gyanúsító fellépést tanusít a közönség, hogy az ember kétségbeesik, különösen akkor, amikor azt látja, hogy a tülekedők, a becsmérkedők rendszerint azok, akik nincsenek ráutalva a segítségre, mert van bizonyos késztetésük, vagy ha nincsen a megengedett keretben késztetésük, annak egyedül és kizárólag a maguk hanyagsága az oka. Sajnos a teljesen hiányt szenvedő közönség sokkal türelmesebben és áldozatosabban viseli a nehéz idők lemondását.

A másik a cipőkérdés. A cipőrendelet április 1-én lépett hatályba és azóta börtalpu cipő az üzletekben és mestereknél kifüggesztve kivétel nélkül tekintve, továbbá talpalás és fejelés csak jegyre szerezhető be, illetve végeztethető el.

A város a törvényhatóság első tisztviselője által, havonként megállapított mennyiségre jogosított utalványt kiállítani.

Az áprilisra megállapított mennyiségben benne vannak a vállalati munkások bakkancsok is.

Ez nagyjából és átlagosan azt jelenti, hogy két évben egyszer jut egy-egy fő részére egy pár új cipő. Nagyon kevés, de éppen ezért fokozottabban kell, hogy a közönség bírálat tárgyává tegye önmaga igénylését.

Még e mellett is szükséges, hogy a fatalpu cipőket használatba vegye. A mostani fatalpu cipők kényelem szempontjából egyenértékűek a börtalpu cipőkkel és merem állítani, hogy ma, amikor a sejtőbőrök is felhasználásra kerülnek, tartósság szempontjából sem maradnak alul. Kedves közönség tessék élni ezzel a lehetőséggel, tessék szívesen meghozni ezt a nagyon-nagyon csekély áldozatot a közért. Kedves középösztályunk tessék előjárni ebben az áldozatban.

Az egész világ, barát és ellenség egyaránt csodálkozik azokon a sikereken, amelyet a német nép el tud érni. Méltóztassanak elhinni, hogy ennek egyedüli titka a fegyelem. A fegyelem, amely a népet egymás mellé sorakoztatja, amely kivétel nélküli áldozatosságra kényszeríti, amely a vezetőket, az intézkedőket iránti bizalomra indítja. Bizalomra, annak hűvére, hogy az intézkedés a közönség érdekeiből volt szükséges és annak hitéből, hogy az intézkedés áldozatos betartásával el lehet, el kell érni azt a célt, amelynek

élelmezési ismeretek egyrészt arra tanítanak meg, hogy milyen szempontok tekintetbevételéhez van kötvé az élelmezettek egészségügyi követelményeikhez alkalmazott étlap tervezése, vagyis mit? mennyit? miből? mennyit? és mikor? helyezzem az élelmező élelmezettjeinek asztalára. Az ételek elkészítéséhez kézi ügyesség, konyhatechnikai készség szükséges, amelynek azonban sokkal fontosabb a fogyasztásra kész konyhakészítmények további sorsának intézése, irányítása a konyhától a tányérig vezető uton, amihez elméleti tudás, képzettség és felelősségérzet, de legalább is annak a tudata szükséges, hogy a messze földön híres szakácsművészeti felkészültség is vezethet táplálkozásbeli egyoldalúságra és hiányságra.

Nem bizonyos, hogy aki emekül tud főzni, kifogástalanul is képes élelmezni a családját.

Népünket meg kellene tanítanunk arra, hogy egyszerűen élelmezze magát, de ez csak egy magasabb foka lehet a konyhatechnikai alapismeretek rendszeres elterjesztésének. Ma még főző-tanfolyamok egyengetik az utat a néphez, amit szívesen fogadnak, mert maguk is érzik a tanulás szükségességét, de ez csak átmeneti állapot lehet, azután az élelmezési tanfolyamokhoz, amelyeknek tananyaga a fejlődés harmadik fokán a nőképzéssel foglalkozó iskolák élelmezési tananyagának szerves részét fogja képezni.

A zöldkeresztes tanfolyamok szervezte segítségével kívánjuk kiépíteni az országos hálózatot a falusi lakosság aszszonyaihoz és leányaihoz, mintegy előkészítve a talajt az élelmezési szakismeretek kötelező iskolai oktatásának.

Törekedni kell arra, hogy a zöldkeresztes élelmezési (főző) tanfolyamok a népművelés munkájával karöltve haladjanak. A tanfolyam-vezető korábban

kapcsolatot a helyi népművelési bizottság vezetőjével és minden községben tartson egy-két előadást vagy felolvasást a minél szélesebb körből egybegyűlt hallgatóság előtt élelmezési kérdésekről. Az iskolán kívüli népművelési bizottságok által rendezett főzőtanfolyamok előadójának pedig álljon alkalomadtán szaktanácsokkal és tananyaggal készségesen rendelkezésére. Az iskolán kívüli népművelési bizottság helyi vezetőjét viszont fel kell kérni, hogy a belügyminisztérium rendeletére a törvényhatóság által rendezett zöldkeresztes tanfolyam tartson vagy tartasson gazdasági tárgykörű (kertgazdaság, gyümölcs-termesztés, baromfitenyésztés stb. (néhány előadást).

Az illetékes m. kir. tisztiorvost vagy a helybeli városi, községi (kör) orvost előadások tartására kell felkérni, általános érdekű egészségügyi kérdésekről. A község területén működő zöldkeresztes védőnő is meggyerendő a csecsemő- és gyermek-táplálás tárgykörébe vágó előadások tartására.

Szíves előzékenységgel meg kell hívni még a tanfolyam kezdetén a község (város) vezetői személyiségeit vagy elismertebb polgárait, illetve azok érdeklődő feleségét a tanfolyam meglátogatására.

Tanácsos a tanfolyam befejezésével záróünnepélyt tartani, amelyen a tanfolyam hallgatóinak alkalmuk nyílik elsajátított ügyességükről a nyilvánosság előtt bizonyosságot tenni. Erre meghívott kell küldeni az élelmezési tanfolyamok megszervezése és fenntartása körül érdekelt fontosabb hatóságoknak és személyiségeknek, valamint meg kell hívni szöbelileg erre a hallgatók hozzátartozóit és érdeklődő rokonságát is. Az egybegyűlt előtti ismertetése a előadónak, a zöldkeresztes élelmezési tanfolyamok célkitűzéseit, szervezetét és várható eredményeit, továbbá mondjon köszönetet mindazoknak, akik ottani működését és a tanfolyam sikerét előmozdították. Figyeljen és jegyezze meg a meghívott közönség körében elhangzott véleményeket, bírálatokat és kívánságokat, hogy azokat tanfolyamvégi jelentésébe bevehesse, mert csakis ily módon szerezhet a központi irányítás tudomást és vonhatja le tanulságait jövő intézkedéseire nézve. Ha a m. kir. tisztiorvos hozzájárul és a helyi viszonyok, illetve adottságok lehetővé teszik, a záróünnepélyvel kapcsolatban esetleg táncpal egybekötött tea összejövetel (esetleg ebéd vagy vacsora) tartható és annak bevételei a szegény növendékek élelmiszer költségeire fordíthatók. A pénzkezelést mindig a hatóság végezze.

A tanfolyamot szorgalmasan látogató hallgatók részére záróünnepély bizonyítvány-kiosztással is legyen egybekötve. A bizonyítványokat előre igényelt példányszámban a budapesti Dietetikai Intézet küldi meg. A bizonyítványokat a tisztifőorvos, a polgármester vagy jegyző és a tanfolyamvezetőnő írják alá.

A tananyag vázlata a következő:
I. ÉLELMÉZÉSTANI ISMERETEK.
1. A táplálkozás és a tápanyagok sorsa.
2. Az élelmezés és az élelmianyagok sorsa.
3. Élelmianyagaink előállításának technikája.
4. Az élelmezés irányításának módszerei.
5. Az egyszerűen irányított élelmezés egészségügyi vonatkozásai.

II. KONYHATECHNIKAI ISMERETEK.
Az egyszerű, népies konyhatechnikai rendszer tanja.
1. A levesek és mártások készítésének módjai.
2. A főzelékek készítésének módjai.
3. A tésztafélék készítésének módjai.
4. A húsfélék készítésének módjai.
5. A tojás és tejeselek készítésének

módjai.
7. Élelmianyagaink tartósításának módjai. Szappanfőzés lug nélkül.

ÉTLAPTERVEZÉS.

Az étlapösszeállítás tökéletessége határozza meg az élelmezés színvonalát. Az élelmezettek kielégítő élelmezésre vágyanak. Vannak közöttük olyanok, akiket a jóllakottság érzése elégit ki, viszont vannak olyanok, akik ettől eltekintve a minőségre fektetik a főszó. Az előbbiek sokat akarnak enni, az utóbbiak finomat. Az előbbieknek az élelmezőnek az étlap összeállításakor meglehetősen könnyű a dolga, az utóbbiak kívánságai iránt azonban már közvetlenül kell érdeklődni, megbeszéléseket folytatnia. Az élelmezés minősége még olyan élelmezetteknek is, akik különben a mennyiséggel jól kielégíthetők, előtérbe kerül olyankor, ha: 1. vendég érkezik; 2. ünnepnap van; 3. ha beteg van a háznál. Az étlap összeállításánál ilyenkor nem a mennyiségi hanem a minőségi kérdések okoznak fejtörést.

Az élelmezés minősége 3 főtenyezőtől függ: u. m. a változatosság, az izletesség és az izletesség követelményeinek betartásáról.

a) VÁLTOZATOSSÁG

1. A változatosság az élelmezés minőségének emelésére igen hathatos eszköz. Még a legegyszerűbb ételek is különlegességek számíthatnak, ha ritkán kerülnek az asztalra. Egy és ugyanazon étel formájának, hőmérsékletének, színének, ízesítésének, fűszerezésének, tállálásának és kombinációjának változtatásával kellemes új érzéseket lehet előidézni. A változatosságra bennünket az izletünk készít, amely kulturigényeinkben ugyanazt írja elő. A változatosság fejlettebb formája a választékosság, amelynek szolgáltatásában szegődtek és amelyből élnek a

Német fegyvereké a szó a Balkánon.

Balkán békéjének megőrzése és a szó igazi értelmében vett semlegességének megtartása egyik erőfeszítése volt a tengelyhatalmak külpolitikájának. Ennek érdekében bizonyos áldozatokra, kompromisszumra is hajlandók voltak. A diplomáciai előzékenységet az angol politika azután a maga javára fordította, amely minden eszközzel bizonyította, hogy milyen gyenge alapokon nyugodhat a Tengely ereje, ha engedményekre is hajlandó. Ennek ellenére a jugoszláv politika közelébe került és talált a Német Birodalom és Olaszország felé, de magát biztosítandó, a vas másik végét is tűzben tartotta, bizalmas tárgyalásokat folytatott az angol és görög megbízottakkal is. Ennek a jugoszláv kétoldalú politikának eredményei azután meg is mutatkoztak abban az irányban, hogy az események irányítását az angol szövetségesség világháborús eredményeitől megittasult katonai klikk vette át, mely semmi szándékot sem árult el arra, hogy a félrevezetett jugoszláv közvéleményt a valóságnak megfelelően oktassa ki. A németek és a német népiesség elleni támadások állandósultak és a hadsereg mozgósítása a Tengely ellen nyíltan folyt.

A német türelemnek — melyet ez a klikk gyengéségek vélt — azonban vége szakadt, Hitler vezér és kancellár szózatot intézett a délkelet-európai német haderőhöz, melynek csapatai megindultak, hogy a fegyverek erején keresztül biztosítsák a Balkán békéjét. Felbugták a német hadirepülőgépek ezreinek légszavarijai és az eredmények csakhamar mutatkoztak. Jugoszlávia valamennyi fontosabb pontjára izelítőt kapott a német bombázóktól. Belgrádban megbénult a posta- és telefonszolgálat, romokban hever a pályaudvar, nem működik a rádió és a jugoszláv puccs-kormány Oszterbia valamelyik ismeretlen falujába volt kénytelen menekülni. A német gépesített egységek törekvése pedig arra irányul, hogy felveszék a közvetlen érintkezést az albániai olasz haderővel és elvágyják Jugoszláviát a tenger felőli utánpótlás lehetőségétől. Ismét bevált a német harcmodor. Ékeikkel szétbontani az ellenség arcvonalát és

a részeket egyenként szétmorzsolni. Az eddig beérkezett jelentések máris jelentős német sikerekről számolnak be. A jugoszláv hadifoglyok száma napról-napra nő és egyre emelkedik a zsákmányolt hadianyag mennyisége.

A tengelyhatalmak sajtójában a harctéri eseményekkel egyidejűleg cikkek jelennek meg, melyek Jugoszlávia helyzetét és nemzetiségi összeállítását taglalják. Ezek a cikkek megállapítják, hogy Jugoszlávia is azoknak a mesterséges államoknak sorába tartozik, melyeket a világháborús győzők a páris-környéki kényszerbékészerződésnek fenntartására létesítettek. A szerbek Jugoszláviában csak minoritást képviselnek és a lakosság többsége nemzetiségekből tevődik össze, melyekkel a szerbek nem viseltettek barátságossággal és közöttük a belpolitikai egyenlenség az állam megalakulása óta csak növekedett.

Ennek az egyenlenségnek a hatása a jugoszláv hadseregben is mutatkozik. A horvát katonai alakulatok, ahol csak tehetik, harc nélkül adják meg magukat és ugyanezt cselekszik a bolgárok és bolgár-macedonok. Nincs kedvük ezeknek a nemzetiségeknek önmagukat feláldozni sem a szerb, sem pedig az angol érdekekért.

A német haderő egyidejűleg megindult az Égei-tenger felé és görög területen is folytatja győzelmes előrenyomulását anélkül, hogy a tuoldalról sokat emlegetett angol expedíciós hadsereggel bárhol is találkozott volna. Senkit sem lepne meg, ha ezek az angol erők látva az előttük harcoló segédnepek haderejének pusztulását, ismét megszöknének a harc elől, mint azt Franciaország esetében is tették.

A harc szele Magyarországot sem kerüli el. Jugoszláv repülőik támadnak meg magyar helységeket, de a magyar vadászgépek és a légvédelem mindenkor megfelelő fogadtatást biztosít számukra. A magyar kormány békepolitikát folytat, a harcot határaitól minél messzebb igyekszik helyezni, de a fegyveres támadásokat hadseregünk fegyverrel utasítja vissza.

Hogyan befolyásolja a német légierő Anglia tengerentúli behozatalát.

A német légierő és haditengerészet támadásai következtében súlyos válságba jutott Angliának tengerentúli behozatala.

A német repülőik, a tengeralattjárók és legutóbb már a nagy hadihajók eredményei is ismeretesek. Sir Arthur Salter hajózási szakértő véleménye szerint Anglia heti hajótér vesztesége: 90.000 tonna. Churchill és Cross tengerészeti miniszter ennél jóval kevesebbet ismert be. A valóságban azonban a veszteség ennél jóval több.

A német légierő a hajók ellen végrehajtott támadásokon kívül kikötők ellen is igen eredményes támadásokat hajtott végre. Az itt szenvedett veszteség talán súlyosabb csapást jelent Anglia számára, mint hajóinak az elsüllyesztése.

A Szigetország még békében sem önálló. Még kevésbé képes hadseregének háborús szükségletét igen jelentős behozatal nélkül biztosítani. Megvilágításul néhány adat: 1937-ben Anglia 7 legnagyobb kikötőjében (Southampton, Bristol, Liverpool, Manchester, Hull, Newcastle, Glasgow) 435 millió font értékben 20,7 millió tonna anyagot raktak ki. Ez a mennyiség Anglia összehozatalának 42%-a. Ha a fenti 7 kikötőhöz London kikötőjének a forgalmát is hozzászámítjuk, akkor az összehozatal 70%-a: (értékben 82,3%-a) ezeken a kikötőkön keresztül bonyolódik le. Anglia számára a behozatal mindig fontos volt. Ma ennek a fontossága csak fokozódott. Elég csak a nyersanyagokra és az élelmiszerekre gondolnunk. Az alábbiakban néhány példa igazolja, hogy mennyire érezhető már az anyagihiány a háború szempontjából fontos cikkekben. A kimondottan katonai anyagok közül jelenleg a legnagyobb hiány a vadász és harci repülőgépekben mutatkozik. Szükségük van légvédelmi lövegekre és lözerre, tábori lövegekre és lözerre, puskára, géppuskára, löporra,

robbanó anyagra stb. Ezt mind be kell hozni. Ezeket kívül nyersanyagokban, fél és kész gyártmányokban is nagy a hiány. Be kell hozni: vasat és acéltörményt, nyersvasat, nemes acélt, rezet, alumíniumot, pamutot, szerszámgepeket, gépkocsikat, konzervet, bányafát stb. stb.

A felsorolásból is látható, hogy a behozott anyagok mennyisége igen jelentős. Ezt az anyagot valahol ki kell rakni a hajókból (ha ezek egyáltalán elérik Angliát). A sokféle áru kirakásához különböző kirakó berendezés és áruaktár szükséges. A kirakott anyagot azonnal teljes egészében a kikötőből elszállítani nem lehet. Az évszázados biztonság az angol kikötők katonai szempontból igen veszélyes kialakulásához vezetett. Ez pedig abban mutatkozik, hogy az angol kikötők legnagyobb része csak bizonyos áru kirakására van képesítve (élő állat, szén, élelmiszer, gyümölcs, érc, fa, stb.). Ez békében gazdaságos és jó megoldás, gyorsítja a kirakást, de a jelenlegi háborúban jelentkező nagy hátrányát nem kell külön kiemelni.

A német légierő által végrehajtott eredményes légítámadások következtében alig van Közép- és Délangliában olyan nagyobb kikötő, amelyik ne szenvedett volna komoly károkat. Elég csak Southampton, Liverpool, Bristol, Cardiff, Portsmouth, London elleni légítámadásokra utalni. A támadások következtében a kikötőberendezések és raktárak legnagyobb része teljesen elpusztult. A beérkező hajók rakományát nem lehet kirakni. A vezetéklésre kényszerülő hajók tonnaüztartalma kihasználhatatlanul marad. Ez a hajótérben fennálló nagy hiányt jelentős mértékben fokozza.

A kikötők elleni támadások következtében nemcsak a kikötőberendezések pusztulnak el, hanem az áruaktárak is. Ezeket azonnal pótolni Angliában ma lehetetlen.

A tervszerű kirakás és a beérkező anyagok tárolása, szétosztása jóformán megoldhatatlan feladat.

A hajógyárak, dokkok, szerelő- és javítóműhelyek tervszerű tönkretétele következtében a hadi és kereskedelmi flottában előálló nagy veszteségek pótlása nagy nehézségekbe ütközik. A sikeres német légítámadások következtében megromlott hajók megjavítása igen lassu ütemben halad előre. A híres angol hajógyártó ipar teljesítményének csökkenése világosan felismerhető. Sir Arthur Salter nyíltan beismeri ezt a körülményt. Nem áll messze az igazságtól az a megállapítás, hogy Anglia hajóvesztéseit saját erejéből pótolni már nem tudja.

Az állandó német légítámadásoknak még van egy igen jelentős eredménye. Anglia termelése állandóan csökken. Bevin angol munkaügyi miniszternek az angol alsóházban tett célzatosan derűlítő kijelentései (I. 21.) nem tudnak ezen a helyzeten segíteni.

Az angol szállító hajók elleni támadások következtében nő a javítandó hajók száma. A munkateljesítmény viszont állandóan csökken. A dokkok, hajógyárak zsúfolva vannak, a hajók kijavítása igen hosszú ideig tart. Így a hajótér-hiány állandóan érezhetőbbé lesz.

Anglia a háború kezdetekor nem gondolt arra, hogy a német légierők és tengeralattjárók ilyen óriási eredményeket fognak elérni. Ma már látják a Szigetországot fenyegető komoly veszélyt. Ezt a veszélyt a legutóbbi napokban már hivatalos angol személyiségek is beismerik. A jelekből ítélve, aggodalmuk nem alaptalan!

A cingalic, rézmészpor és a káliműtrágya árának szabályozása. Az árelenőrzés országos kormánybiztosa közli: Ez évben a vörösrézhiány miatt a szőlő és gyümölcsfa permetezésére szükséges rézgálicnak csak mintegy fele van biztosítva. A hiányzó rézgálic pótlására hazai rézgálicgyáraink cingalicot hoznak forgalomba. Az árkormánybiztos a cingalic legmagasabb árát az ország egész területére egységesen az alábbiak szerint állapította meg: Gyári eladási ár 100 kg-ként 52 pengő, nagykereskedői eladási ár 100 kg-ként 56 pengő, fogyasztói ár 100 kg-ként 61 pengő. Az árukban a forgalmiadóváltás és csomagolás költsége bennfoglaltatik. A legalább 16 százalékos kristályos rézgálictartalomnak megfelelő rézmészpor gyári eladási ára nettó 100 kg-ként 56 pengő, nagykereskedői eladási ár 100 kg-ként 64,20, a fogyasztói ár 100 kg-ként nem lehet magasabb, mint a vasúti fuvarral emelt nagykereskedői ár és nettó 100 kg-ként 3 pengő bruttó haszon együttes összege. Az árukban a forgalmiadóváltás és a csomagolás költsége bennfoglaltatik. Az árelenőrzés országos kormánybiztosa a Németországból behozott káliműtrágyák legmagasabb eladási árát a 40 százalékos káliműtrágyánál métermázsánként 80 fillérrel, a 90 százalékos káliműtrágyánál métermázsánként 85 fillérrel emeli fel. Az ipari célokra használt kálicsók ára változatlan maradt.

APOLLO MOZGÓ

Husvét ünnepi műsora.

Április 12-én, szombaton 5, 7 és 9 órakor, 13-án, vasárnap 1, 3, 5, 7 és 9 kor, 14-én, hétfőn 1, 3, 5, 7 és 9 órakor.

Zárt tárgyalás

Főszereplők: Tasnády Fekete Mária, Páger Antal, Somlay Arthur, Timár J., Bihary J., stb.
Kiegész.: Magyar híradó!

Április 15-én, kedden ninos előadás!

Április 16-án, szerdán 6 és 8 órakor, 17-én, csütörtökön 6 és 8 órai kezdettel.

Egyetlen éjszaka

Pierre Blanchar legszebb filmje.
Fősz.: Pierre B., Renée St. Cyr.
Kiegész.: Ufa és Fox híradó!

Tavaszi napfény szeplőssé teszi.

AZ ARCBÓRT

Szeplőket, májfoltjait eltünteti a

SZÜCS-FÉLE

SZEPLŐKRÉM

K A P H A T Ó
SZÜCS RÓBERT

"Magyar Korona" gyógy-szertárában, Salgótarján.

Májusban Budapestre jönnek a bolgár szövetkezeti mozgalom vezetői. Mint ismeretes, a múlt nyáron a magyar szövetkezeti mozgalom vezetői hivatalos látogatást tettek Bulgáriában. Ennek során bebatóan tanulmányozták a világviszonylatban is vezető helyen álló bolgár szövetkezeti mozgalmat. A látogatás során megalakult a Bolgár Magyar Szövetkezeti Bizottság, mely május közepén Budapesten tartja első közgyűlését. A közgyűlésen résztvesznek a bolgár szövetkezeti mozgalom vezetői, akik előrelátólag május 11-én érkeznek Budapestre. Ötnapos budapesti tartózkodás során megtekintik a nagy budapesti szövetkezeti központokat és intézményeket, majd vidéki körutrá indálnak, hogy megismerkedjenek a magyar falu népével és magyar szövetkezeti mozgalommal.

Fokozódik az érdeklődés a selyemtenyésztés iránt. Magyarországon évente mintegy 20.000 embernek nyújt jelentős mellékjövedelmet a selyemtenyésztés, éppen abban az időben, amikor a falusi kisbirtokos már nem tud miből pénzt teremteni, a mezőgazdasági munkásság pedig nem igen tud munkálkodni. A selyemtenyésztési felügyelőséghez beérkezett jelentések szerint az idén ismét fokozódott az érdeklődés a selyemtenyésztés iránt. Az érdeklődést valószínűleg az is fokozza, hogy a kormány a selyembűbő beváltási árát emelte és az I. osztályú gubó árát 2 pengőben állapította meg. A tenyésztők előjegyzése még április hónapban is tart, a fokozott érdeklődésre való tekintettel azonban kívánatos, hogy a vállalkozók minél előbb igényeljék az ingyen jutott hernyót és tenyésztőpapírokat a közési selyemtenyésztési felügyelőknél akik nevét az előjáróságokon tudhatják meg.

Salgótarján m. város polgármesterétől. 5880/1941. szám.

Tárgy: 1942. évi országgyűlési képviselőválasztói névjegyzék tervezetének elkészítése.

Hirdetmény.

Az országgyűlési képviselőválasztásáról szóló 1936. évi XIX. t. c. végrehajtása tárgyában kiadott 288.200/1938. B. M. számú rendelet 16. §-a alapján közhírré teszem, hogy az 1941. évi érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke az 1942. évi érvényes névjegyzék ujonnan felvettek és kibenyújtottak jegyzékével együttesen 1941. évi április hó 15.-étől április 30.-áig a városházán (I. em. 6. ajtó) reggel 8 órától déli 12 óráig közszemlére lesz kitéve, mely alatt a névjegyzéktervezeteket az ügyeildőjének jelenlétében mindenki megtekintheti és köznapokon d. u. 2—6 óráig lemásolhatja.

Ezen névjegyzéket ugyancsak április 15. től 30-ig a salgótarjáni kir. járási bíróságnál a hivatalos óra alatt bárki megtekintheti és arról a megállapított díjak előzetes lefizetése ellenében teljes, v. részleges másolatot kérhet.

A hivatkozott rendelet 18. §-a értelmében a névjegyzéktervezet ellen a közszemléretétel ideje alatt felszólalással lehet élni a központi választmányhoz. A névjegyzéktervezetbe történt jogosulttalan felvétel miatt bármelyik választó, a kibenyújtás miatt azonban csak maga az érdekelte szólhat fel. A felszólalás éjszakai, vagy írásban nálam kell előterjeszteni. A felszólalás meg kell indokolni és ahhoz mellékelni kell az abban előadottak igazolására alkalmas okirati bizonyítékokat.

A felszólalások benyújtásuktól kezdve május hó 10-ig a fentnevezett helyen közszemlére lesznek kitéve és azt a fentiek szerint megtekinteni és lemásolni lehet.

Salgótarján, 1941. április 9.

Horváth S. A.
polgármester h.